

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 22ας Οκτωβρίου 2002 *

Στην υπόθεση C-94/00,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Cour de cassation (Γαλλία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 234 ΕΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Roquette Frères SA

και

Directeur général de la concurrence, de la consommation et de la répression des fraudes,

παρισταμένης της:

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 14 του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25), και της αποφάσεως της 21ης Σεπτεμβρίου 1989, 46/87 και 227/88, Hoechst κατά Επιτροπής (Συλλογή 1989, σ. 2859),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, J.-P. Puissochet, M. Wathelet και R. Schintgen, προέδρους τμήματος, C. Gulmann, D. A. O. Edward, A. La Pergola (εισηγητή), P. Jann, B. Σκουρή, τις F. Macken και N. Colneric, τους S. von Bahr και J. N. Cunha Rodrigues, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Mischo
γραμματέας: L. Hewlett, υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

- η Roquette Frères SA, εκπροσωπούμενη από τους O. Prost και A. Choffel, avocats,
- η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον G. Marengo και την F. Siredey-Garnier,
- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την K. Rispal-Bellanger και τον F. Million,
- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον W.-D. Plessing και την B. Muttelsee-Schön,
- η Ελληνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την Α. Σαμόνη-Ράντου και τον Γ. Καριψιάδη,

- η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον U. Leanza, επικουρούμενο από την F. Quadri, avvocato dello Stato,

- η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τον J. E. Collins, επικουρούμενο από τον J. Turner, barrister,

- η Νορβηγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον H. Seland,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της Roquette Frères SA, εκπροσωπούμενης από τους O. Prost και A. Choffel, της Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τον G. Marengo και την F. Siredey-Garnier, της Γαλλικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από τον R. Abraham, της Ελληνικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από την Α. Σαμώνη-Ράντου και τον Γ. Καριφιιάδη, της Ιταλικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από τον M. Greco, και της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενης από τους J. E. Collins και J. Turner, κατά τη συνεδρίαση της 10ης Ιουλίου 2001,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2001,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με απόφαση της 7ης Μαρτίου 2000, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 13 Μαρτίου 2000, το Cour de Cassation υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, δύο προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 14 του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25), και της αποφάσεως της 21ης Σεπτεμβρίου 1989, 46/87 και 227/88, Hoechst κατά Επιτροπής (Συλλογή 1989, σ. 2859).

- 2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκλυψαν κατά την εξέταση της αιτήσεως αναιρέσεως που υπέβαλε η εταιρία Roquette Frères SA (στο εξής: Roquette Frères) κατά της διατάξεως του προέδρου του tribunal de grande instance de Lille (Γαλλία) επιτρέπουσας την πραγματοποίηση επί τόπου ερευνών και κατασχέσεως στις εγκαταστάσεις της εταιρίας αυτής, με σκοπό τη συλλογή αποδείξεων για την ενδεχόμενη συμμετοχή της σε συμφωνίες ή/και εναρμονισμένες πρακτικές δυνάμενες να αποτελούν παράβαση του άρθρου 85 της Συνθήκης (νυν άρθρου 81 ΕΚ).

Το νομικό πλαίσιο

Ο κανονισμός 17

3 Το άρθρο 14 του κανονισμού 17 χορηγεί στην Επιτροπή εξουσίες ελέγχου για να ερευνά ενδεχόμενες παραβάσεις των κανόνων του ανταγωνισμού που εφαρμόζονται στις επιχειρήσεις. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή:

«1. [...]

[...] τα εντεταλμένα από την Επιτροπή όργανα έχουν την εξουσία:

α) να ελέγχουν τα βιβλία και άλλα επαγγελματικά έγγραφα·

β) να λαμβάνουν αντίγραφα ή αποσπάσματα των βιβλίων και επαγγελματικών εγγράφων·

γ) να ζητούν επί τόπου προφορικές διευκρινίσεις·

δ) να εισέρχονται σε όλους τους χώρους, γήπεδα και μεταφορικά μέσα των επιχειρήσεων.

[...]

3. Οι επιχειρήσεις και οι ενώσεις επιχειρήσεων υποχρεούνται να δεχθούν τους ελέγχους, τους οποίους διατάσσει με απόφασή της η Επιτροπή. Η απόφαση αναφέρει το αντικείμενο και τον σκοπό του ελέγχου, ορίζει τον χρόνο έναρξης του ελέγχου και αναφέρει τις προβλεπόμενες από το άρθρο 15, παράγραφος 1, περίπτωση γ', και το άρθρο 16, παράγραφος 1, περίπτωση δ', κυρώσεις καθώς και το δικαίωμα προσφυγής στο Δικαστήριο κατά της αποφάσεως.

[...]

6. Όταν μια επιχείρηση αντιτίθεται στη διενέργεια ελέγχου, ο οποίος διατάχθη δυνάμει του παρόντος άρθρου, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος παρέχει στα εντεταλμένα από την Επιτροπή όργανα την απαραίτητη συνδρομή για να δυναθούν να διενεργήσουν τον έλεγχο. Προς τον σκοπό αυτόν τα κράτη μέλη λαμβάνουν, προ της 1ης Οκτωβρίου 1962 και κατόπιν διαβουλεύσεως με την Επιτροπή, τα απαραίτητα μέτρα.»

Το εθνικό δίκαιο

4 Στη Γαλλία, οι διαδικασίες διενέργειας ελέγχου στον τομέα του ανταγωνισμού διέπονται από το διάταγμα 86-1243, της 1ης Δεκεμβρίου 1986, σχετικά με την ελευθερία των τιμών και του ανταγωνισμού (JORF της 9ης Δεκεμβρίου 1986, σ. 14773, στο εξής: διάταγμα σχετικά με τον ανταγωνισμό).

5 Το άρθρο 48 του διατάγματος σχετικά με τον ανταγωνισμό ορίζει:

«Οι διενεργούντες την έρευνα μπορούν να προβαίνουν σε επί τόπου έρευνες σε όλους τους χώρους, καθώς και σε κατάσχεση εγγράφων, μόνον στο πλαίσιο ερευνών

που έχουν ζητηθεί από τον Υπουργό Οικονομίας ή το Συμβούλιο Ανταγωνισμού και βάσει δικαστικής αδείας κατόπιν διατάξεως του προέδρου του Πρωτοδικείου [...].

Ο δικαστής πρέπει να εξακριβώνει ότι η υποβληθείσα ενώπιόν του αίτηση για τη διενέργεια ελέγχου είναι βάσιμη· η αίτηση αυτή πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα πληροφοριακά στοιχεία που μπορούν να δικαιολογήσουν την επί τόπου έρευνα.

[...] Ο δικαστής ορίζει ένα ή περισσότερα αστυνομικά όργανα που θα παρευρίσκονται κατά τη διενέργεια της έρευνας και να τον ενημερώνουν για τη διεξαγωγή της.

[...]»

6 Για να διασαφηνιστεί το περιεχόμενο της διατάξεως αυτής, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, με την από 29 Δεκεμβρίου 1983 απόφαση, το Conseil constitutionnel (γαλλικό Συνταγματικό Δικαστήριο) έκρινε ότι οι έρευνες σε ιδιωτικούς χώρους μπορούν να διενεργούνται μόνον εφόσον τηρείται το άρθρο 66 του Γαλλικού Συντάγματος, το οποίο αναθέτει στη δικαστική αρχή την προστασία της ατομικής ελευθερίας και ιδίως του απαραβιάστου της κατοικίας. Συνεπώς, το Conseil constitutionnel συνήγαγε ότι οι συναφώς εφαρμοστέες διατάξεις του νόμου πρέπει να αναθέτουν ρητώς στον αρμόδιο δικαστή την αποστολή να ελέγχει συγκεκριμένα το βάσιμο της αιτήσεως που του υποβάλλεται.

7 Από το άρθρο 56 bis του διατάγματος σχετικά με τον ανταγωνισμό προκύπτει ότι οι επιταγές του άρθρου 48 του εν λόγω διατάγματος ισχύουν σε περίπτωση αιτήσεως συνδρομής που υποβάλλει η Επιτροπή κατ' εφαρμογή του άρθρου 14, παράγραφος 6, του κανονισμού 17.

Το πραγματικό πλαίσιο και η διαδικασία της διαφοράς της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 8 Η Roquette Frères εμπορεύεται γλυκοτονικό νάτριο και δελτα-γλυκονο-λακτόνη.
- 9 Στις 10 Σεπτεμβρίου 1998, κατ' εφαρμογή του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17, η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση επιτάσσουσα τη διενέργεια ελέγχου στην Roquette Frères (στο εξής: απόφαση της 10ης Σεπτεμβρίου 1998 για τη διενέργεια ελέγχου).
- 10 Το άρθρο 1 του διατακτικού της αποφάσεως αυτής έχει ως εξής:

«Επιτάσσεται η διενέργεια ελέγχου στην επιχείρηση Roquette Frères SA περί της ενδεχόμενης συμμετοχής της σε συμφωνίες και/ή εναρμονισμένες πρακτικές στους τομείς του γλυκοτονικού νατρίου και της δελτα-γλυκονο-λακτόνης, δυνάμενες να αποτελούν παράβαση του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΚ. Ο έλεγχος μπορεί να διεξαχθεί σε όλες τις εγκαταστάσεις της επιχειρήσεως αυτής.

Η επιχείρηση θα επιτρέψει στους εντεταλμένους να προβούν στον έλεγχο υπαλλήλους της Επιτροπής, καθώς και στους υπαλλήλους του κράτους μέλους που τους επικουρούν, την πρόσβαση σε όλους τους χώρους, ακίνητα και μεταφορικά μέσα της κατά τη διάρκεια του συνήθους ωραρίου λειτουργίας των γραφείων. Η επιχείρηση θα παρουσιάσει για έλεγχο τα βιβλία και τα λοιπά επαγγελματικά έγγραφα που θα ζητήσουν οι εν λόγω υπάλληλοι· θα τους επιτρέψει να ελέγξουν τα βιβλία και λοιπά επαγγελματικά έγγραφα της στους χώρους όπου βρίσκονται και να λάβουν αντίγραφα ή αποσπάσματα. Εξάλλου, θα παράσχει αμελλητί όλες τις προφορικές διευκρινίσεις που μπορεί να ζητήσουν οι εν λόγω υπάλληλοι σχετικά με το αντικείμενο του ελέγχου.»

- 11 Στις αιτιολογικές σκέψεις της απόφασης της 10ης Σεπτεμβρίου 1998 για τη διενέργεια ελέγχου προβλέπονται τα εξής:

«Ο παραλήπτης της παρούσας απόφασης δρα στον τομέα του γλυκοτονικού νατρίου. Το γλυκοτονικό νάτριο χρησιμοποιείται, μεταξύ άλλων, ως προϊόν βιομηχανικού καθαρισμού, για την επεξεργασία της επιφανείας των μετάλλων, την παραγωγή υφαντικών χημικών ουσιών καθώς και ως επιβραδυντής πήξεως στη βιομηχανία σκυροδέματος.

Η Επιτροπή διαθέτει πληροφορίες σύμφωνα με τις οποίες ορισμένοι υπεύθυνοι της εν λόγω επιχειρήσεως είχαν τακτικές συναντήσεις με τους ανταγωνιστές, κατά τη διάρκεια των οποίων διανεμήθηκαν μερίδια της αγοράς του γλυκοτονικού νατρίου και συμφωνήθηκαν ελάχιστες τιμές έναντι των χρηστών διαφόρων περιοχών της αγοράς. Καθορίστηκαν επίσης τα επίπεδα των συνολικών πωλήσεων και των πωλήσεων σχετικά με διάφορες περιοχές. Σε κάθε συνάντηση έγινε εκτίμηση του βαθμού τηρήσεως των συμφωνιών. Φαίνεται ότι κάθε επιχείρηση, που είχε υπερβεί τις πωλήσεις που της είχαν χορηγηθεί, έπρεπε να προσπαθήσει να μειώσει τις πωλήσεις της κατά τη διάρκεια της επομένης χρονικής περιόδου.

Ο παραλήπτης της παρούσας απόφασης είναι επίσης παραγωγός δελτα-γλυκονο-λακτόνης. Η δελτα-γλυκονο-λακτόνη χρησιμοποιείται στην παραγωγή τυρού, προϊόντων με βάση το κρέας καθώς και tofū (πολλού σόγιας).

Η Επιτροπή διαθέτει πληροφορίες σύμφωνα με τις οποίες οι εν λόγω επαφές με τους ανταγωνιστές επεκτάθηκαν και στη δελτα-γλυκονο-λακτόνη. Συγκεκριμένα, πρόκειται για διμερείς ή πολυμερείς συζητήσεις που έγιναν συχνά επ' ευκαιρία (προ, μετά ή κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων) των συναντήσεων σχετικά με το γλυκοτονικό νάτριο. Με την ευκαιρία αυτή, οι συμμετέχοντες αντάλλαξαν πληροφορίες

για την αγορά, τις τιμές στην αγορά και την κατάσταση της ζήτησεως. Επομένως, οι συμμετέχοντες είχαν συζητήσεις για την παραγωγική ικανότητα και τον όγκο των πωλήσεων. Οι επαφές αποσκοπούσαν στον έλεγχο των τιμών και μπορούσαν προφανώς να συντονίσουν τη συμπεριφορά των συμμετεχόντων στην αγορά.

Αν αποδειχθεί ότι πράγματι έγιναν αυτές οι επαφές, οι προαναφερθείσες συμφωνίες και/ή εναρμονισμένες πρακτικές μπορεί να αποτελούν σοβαρή παράβαση του άρθρου 85 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Η ίδια η φύση αυτών των συμφωνιών και/ή εναρμονισμένων πρακτικών δημιουργεί τη σκέψη ότι θα εφαρμοστούν μυστικώς και η διενέργεια ελέγχου είναι συναφώς το προσηφότερο μέσο για τη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων περί της υπέρβιξούς τους.

Συνεπώς, για να μπορέσει η Επιτροπή να λάβει γνώση όλων των πραγματικών στοιχείων σχετικά με τις ενδεχόμενες συμφωνίες και/ή εναρμονισμένες πρακτικές και του πλαισίου στο οποίο εντάσσονται, είναι απαραίτητο να διενεργηθεί έλεγχος κατ' εφαρμογή του άρθρου 14 του κανονισμού 17.

Ο παραλήπτης της παρούσας απόφασεως μπορεί να κατέχει πληροφορίες που είναι απαραίτητες στην Επιτροπή για τη συνέχιση της έρευνάς της στο πλαίσιο της υποθέσεως που περιγράφηκε ανωτέρω.

Για να διαφυλαχθεί η αποτελεσματικότητα του ελέγχου, δεν πρέπει η επιχείρηση να ενημερωθεί εκ των προτέρων.

Συνεπώς, πρέπει να υποχρεωθεί η επιχείρηση, μέσω αποφάσεως, να δεχθεί τον έλεγχο υπό την έννοια του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17.»

- 12 Η Επιτροπή ζήτησε από τη Γαλλική Κυβέρνηση να λάβει τα μέτρα που είναι αναγκαία για τη διασφάλιση της αρωγής των εθνικών αρχών, που προβλέπεται στο άρθρο 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17, σε περίπτωση διαφωνίας της Roquette Frères για τον ούτως σχεδιαζόμενο έλεγχο.

- 13 Κατόπιν της αιτήσεως αυτής, στις 14 Σεπτεμβρίου 1998 οι αρμόδιες διοικητικές υπηρεσίες υπέβαλαν στον πρόεδρο του tribunal de grande instance de Lille αίτηση χορηγήσεως άδειας για τη διενέργεια επί τόπου έρευνας και κατασχέσεως στην Roquette Frères, που προβλέπεται στα άρθρα 48 και 56 bis του διατάγματος σχετικά με τον ανταγωνισμό. Στην εν λόγω αίτηση είχαν επισυναφθεί, μεταξύ άλλων, αντίγραφο της αποφάσεως της 10ης Σεπτεμβρίου 1998 για τη διενέργεια ελέγχου και το κείμενο της προαναφερθείσας αποφάσεως Hoechst κατά Επιτροπής.

- 14 Ο πρόεδρος του tribunal de grande instance de Lille έκανε δεκτή την αίτηση αυτή με διάταξη της ίδιας ημέρας (στο εξής: διάταξη παροχής αδειάς).

- 15 Η διάταξη παροχής αδειάς κοινοποιήθηκε στις 16 Σεπτεμβρίου 1998. Ο έλεγχος διεξήχθη στις 16 και 17 Σεπτεμβρίου 1998. Η Roquette Frères συνεργάστηκε στον εν λόγω έλεγχο, μολονότι διατύπωσε επιφυλάξεις ως προς τη λήψη αντιγράφων ορισμένων εγγράφων.

- 16 Με την αίτηση αναιρέσεως κατά της διατάξεως παροχής αδειάς, η Roquette Frères ισχυρίζεται ότι ο πρόεδρος του tribunal de grande instance de Lille δεν μπορούσε να διάτάξει επιτόπιες έρευνες χωρίς να έχει βεβαιωθεί, εκ των προτέρων, εν όψει των

στοιχείων που υποχρεούνταν να του παράσχει η διοίκηση, ότι υφίστανται σαφώς σοβαρά τεκμήρια αντιθέτων προς τον ανταγωνισμό πρακτικών, ικανών να δικαιολογήσουν την άδεια για χρήση εξουσιών καταναγκασμού.

- 17 Με την απόφαση περί παραπομπής, το Cour de Cassation διαπιστώνει ότι ενώπιον του προέδρου του tribunal de grande instance de Lille δεν υποβλήθηκε κανένα πληροφοριακό στοιχείο και καμία ένδειξη που να τεκμηριώνουν το υποστατό των εικαζομένων αντιθέτων προς τον ανταγωνισμό πρακτικών, γεγονός εξαιτίας του οποίου του ήταν αδύνατο να ελέγξει συγκεκριμένα το βάσιμο της υποβληθείσας ενώπιόν του αιτήσεως. Το Cour de Cassation τονίζει επίσης ότι, με την απόφαση της 10ης Σεπτεμβρίου 1998 για τη διενέργεια ελέγχου, η Επιτροπή απλώς επισήμανε ότι διαθέτει πληροφοριακά στοιχεία σύμφωνα με τα οποία η Roquette Frères επιδίδεται σε αντίθετες προς τον ανταγωνισμό πρακτικές, τις οποίες η Επιτροπή περιγράφει, χωρίς να αναφέρει κατά την ανάλυση των πρακτικών αυτών, έστω και συνοπτικά, τα πληροφοριακά στοιχεία, τα οποία ισχυρίζεται ότι κατέχει και στα οποία στηρίζει την κρίση της.
- 18 Εκθέτοντας τα χαρακτηριστικά του ελέγχου στον οποίο πρέπει να προβεί το αρμόδιο γαλλικό δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 48 του διατάγματος σχετικά με τον ανταγωνισμό και της αποφάσεως της 29ης Δεκεμβρίου 1983 του Conseil constitutionnel, που αναφέρθηκε στη σκέψη 6 της παρούσας αποφάσεως, το Cour de cassation υπενθυμίζει συναφώς ότι, από την προαναφερθείσα απόφαση Hoechst κατά Επιτροπής προκύπτει ότι, κατά την εφαρμογή των ελεγκτικών εξουσιών της, η Επιτροπή υποχρεούται να τηρεί τις προβλεπόμενες από το εθνικό δίκαιο διαδικαστικές εγγυήσεις.
- 19 Περαιτέρω, το Cour de cassation παραπέμπει στις σκέψεις 17 και 18 της προαναφερθείσας αποφάσεως Hoechst κατά Επιτροπής, σύμφωνα με τις οποίες δεν υφίσταται γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου θεσπίζουσα το δικαίωμα του απαρabiάστου των γραφείων των επιχειρήσεων ούτε νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου με την οποία να συνάγεται τέτοια αρχή από το άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ).

- 20 Πάντως, το Cour de cassation παρατηρεί συναφώς ότι, με την απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 1992, Niemietz κατά Γερμανίας (σειρά Α, αριθ. 251-B), που είναι μεταγενέστερη της προαναφερθείσας αποφάσεως Hoechst κατά Επιτροπής, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου έκρινε ότι το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ μπορεί να τύχει εφαρμογής σε ορισμένες δραστηριότητες ή σε ορισμένους επαγγελματικούς ή εμπορικούς χώρους. Το Cour de cassation αναφέρει μάλιστα το άρθρο 6, παράγραφος 2, ΕΕ, το οποίο επιβάλλει στην Ευρωπαϊκή Ένωση τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων όπως διασφαλίζονται με την ΕΣΔΑ ως γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου, καθώς και το άρθρο 46, στοιχείο δ', ΕΕ, το οποίο προβλέπει ότι το εν λόγω άρθρο 6, παράγραφος 2, εμπίπτει στον τομέα αρμοδιότητας του Δικαστηρίου.
- 21 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Cour de cassation ανέστειλε τη διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

- «1) Λαμβανομένων υπόψη των θεμελιωδών δικαιωμάτων που αναγνωρίζει η κοινοτική έννομη τάξη και του άρθρου 8 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, πρέπει η εκδοθείσα στις 21 Σεπτεμβρίου 1989 απόφαση Hoechst να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι το εθνικό δικαστήριο, που είναι βάσει του εθνικού του δικαίου αρμόδιο να διατάσσει επί τόπου έρευνες και κατασχέσεις από όργανα της διοικήσεως σε εγκαταστάσεις επιχειρήσεων όσον αφορά θέματα του ανταγωνισμού, δεν μπορεί να αρνηθεί να χορηγήσει την αιτηθείσα άδεια οσάκις θεωρεί ότι τα πληροφοριακά στοιχεία ή ενδείξεις που του υποβλήθηκαν, ως στοιχεία από τα οποία μπορεί να τεκμαρθεί η ύπαρξη αντίθετων προς τον ανταγωνισμό πρακτικών εκ μέρους των επιχειρήσεων τις οποίες αφορά η απόφαση περί διενεργείας ελέγχου της Επιτροπής, είναι ανεπαρκή για να παράσχει την άδεια για ένα τέτοιο μέτρο ή οσάκις, όπως εν προκειμένω, δεν του υποβλήθηκε κανένα στοιχείο ή καμία ένδειξη;
- 2) Στην περίπτωση κατά την οποία το Δικαστήριο δεν θα αναγνώριζε την υποχρέωση της Επιτροπής να υποβάλει στο αρμόδιο εθνικό δικαστήριο τις ενδείξεις και τα πληροφοριακά στοιχεία που διαθέτει και από τα οποία τεκμαίρεται η ύπαρξη αντίθετων προς τον ανταγωνισμό πρακτικών, είναι παρ' όλ' αυτά το ως

άνω εθνικό δικαστήριο αρμόδιο, λαμβανομένων υπόψη των προαναφερθέντων θεμελιωδών δικαιωμάτων, να αρνηθεί να χορηγήσει άδεια για τις αιτηθείσες επί τόπου έρευνες και κατασχέσεις οσάκις θεωρεί ότι η απόφαση της Επιτροπής, όπως εν προκειμένω, δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένη και δεν του παρέχει τη δυνατότητα να ελέγξει συγκεκριμένα το βάσιμο της αιτήσεως που του υποβλήθηκε, οπότε τελεί σε αδυναμία να ασκήσει τον έλεγχο που επιβάλλει το εθνικό του συνταγματικό δίκαιο;»

Επί της επιρροής που ασκούν εν προκειμένω οι γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου

- 22 Όπως προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής, το Cour de cassation διερωτάται αν ορισμένες εξελίξεις που επήλθαν στον τομέα της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων μετά την έκδοση της προαναφερθείσας αποφάσεως Hoechst κατά Επιτροπής μπορεί να ασκούν ενδεχομένως επιρροή επί των αρχών που θέσπισε το Δικαστήριο με την απόφαση αυτή και, ως εκ τούτου, επί των απαντήσεων στα υποβληθέντα προδικαστικά ερωτήματα.
- 23 Συναφώς, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, κατά πάγια νομολογία, τα θεμελιώδη δικαιώματα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των γενικών αρχών του δικαίου, την τήρηση των οποίων διασφαλίζει το Δικαστήριο, και, συναφώς, το Δικαστήριο εμπνέεται από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών και από τα στοιχεία που παρέχουν οι διεθνείς πράξεις περί προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου στις οποίες έχουν συνεργαστεί ή προσχωρήσει τα κράτη μέλη. Η ΕΣΔΑ ενέχει συναφώς ιδιαίτερη σημασία (βλ., ιδίως, προαναφερθείσα απόφαση Hoechst κατά Επιτροπής, σκέψη 13, και απόφαση της 6ης Μαρτίου 2001, C-274/99 P, Connolly κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. I-1611, σκέψη 37).
- 24 Όπως επίσης επισήμανε το Δικαστήριο, οι αρχές που θεσπίστηκαν με τη νομολογία αυτή επιβεβαιώθηκαν στο προοίμιο της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξεως και κατόπιν στο άρθρο ΣΤ, παράγραφος 2, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (απόφαση της 15ης Δεκεμβρίου 1995, C-415/93, Bosman, Συλλογή 1995, σ. I-4921, σκέψη 79). Έκτοτε, οι αρχές αυτές περιλαμβάνονται στο άρθρο 6, παράγραφος 2, ΕΕ (προαναφερθείσα απόφαση Connolly κατά Επιτροπής, σκέψη 38).

- 25 Εξάλλου, από την ίδια πάγια νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι, όταν πρόκειται για εθνική κανονιστική ρύθμιση που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου, το Δικαστήριο, εφόσον επιληφθεί προδικαστικώς σχετικής υποθέσεως, υποχρεούται να παράσχει στο εθνικό δικαστήριο όλα τα ερμηνευτικά στοιχεία που είναι αναγκαία για να μπορέσει αυτό να κρίνει αν η ρύθμιση αυτή συμβιβάζεται με τα θεμελιώδη δικαιώματα, για τον σεβασμό των οποίων μεριμνά το Δικαστήριο, όπως αυτά προκύπτουν ειδικότερα από την ΕΣΔΑ (βλ., μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις της 18ης Ιουνίου 1991, C-260/89, ΕΡΤ, Συλλογή 1991, σ. I-2925, σκέψη 42, και της 4ης Οκτωβρίου 1991, C-159/90, Society for the Protection of the Unborn Children Ireland, Συλλογή 1991, σ. I-4685, σκέψη 31).
- 26 Επειδή τα προδικαστικά ερωτήματα αφορούν κατ' ουσίαν την έκταση του ελέγχου που μπορεί να ασκήσει δικαστήριο κράτους μέλους όταν καλείται να κρίνει αίτηση αρωγής υποβληθείσα από την Επιτροπή κατ' εφαρμογήν του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17, συνεπάγεται ότι το Δικαστήριο είναι σαφώς αρμόδιο να παράσχει στο αιτούν δικαστήριο όλα τα ερμηνευτικά στοιχεία που είναι αναγκαία για να μπορέσει αυτό να κρίνει αν η εφαρμοστέα για τους σκοπούς του εν λόγω ελέγχου εθνική κανονιστική ρύθμιση συνάδει με το κοινοτικό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων, ενδεχομένως, των δικαιωμάτων που προβλέπει η ΕΣΔΑ, καθόσον αποτελούν γενικές αρχές του δικαίου, την τήρηση των οποίων διασφαλίζει το Δικαστήριο.
- 27 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, στη σκέψη 19 της προαναφερθείσας αποφάσεως Hoechst κατά Επιτροπής, το Δικαστήριο αναγνώρισε ότι η ανάγκη προστασίας έναντι παρεμβάσεων της δημόσιας αρχής στη σφαίρα της ιδιωτικής δραστηριότητας ενός προσώπου, είτε φυσικού είτε νομικού, που είναι αυθαίρετες ή δυσανάλογα επαχθείς συνιστά γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου.
- 28 Το Δικαστήριο διευκρίνισε επίσης ότι η τήρηση της γενικής αυτής αρχής επιβάλλεται στις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών όταν καλούνται να κρίνουν αίτηση αρωγής υποβληθείσα από την Επιτροπή κατ' εφαρμογήν του άρθρου 14, παράγραφος 6, του κανονισμού 17 (βλ. προαναφερθείσα απόφαση Hoechst κατά Επιτροπής, σκέψεις 19 και 33).

- 29 Για τον καθορισμό του περιεχομένου της εν λόγω αρχής, όσον αφορά την προστασία των εμπορικών χώρων των εταιριών, επιβάλλεται να ληφθεί υπόψη η μεταγενέστερη της προαναφερθείσας απόφασης Hoechst κατά Επιτροπής νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, από την οποία προκύπτει, αφενός, ότι η προστασία του απαραβιάστου της κατοικίας του άρθρου 8 της ΕΣΔΑ μπορεί να επεκταθεί, υπό ορισμένες συνθήκες, στους εν λόγω χώρους (βλ., μεταξύ άλλων, ΕΔΔΑ, απόφαση Colas Est κ.λπ. κατά Γαλλίας, της 16ης Απριλίου 2002, Requête αριθ. 37971/97, § 41) και, αφετέρου, ότι το δικαίωμα παρεμβάσεως της δημόσιας αρχής κατά το άρθρο 8, παράγραφος 2, της ΕΣΔΑ «μπορεί σαφώς να έχει ευρύτερο περιεχόμενο στην περίπτωση των επαγγελματικών ή εμπορικών χώρων ή δραστηριοτήτων απ' ό,τι σε άλλες περιπτώσεις» (προαναφερθείσα απόφαση Niemetz κατά Γερμανίας, § 31).

Επί της υποχρέωσης ειλικρινούς συνεργασίας

- 30 Για να δοθεί χρήσιμη απάντηση στο αιτούν δικαστήριο, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι επιταγές που απορρέουν από την υποχρέωση ειλικρινούς συνεργασίας που θεσπίζεται με το άρθρο 5 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 10 ΕΚ).
- 31 Όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, υποχρέωση ειλικρινούς συνεργασίας επιβάλλεται τόσο στις δικαστικές αρχές των κρατών μελών, όταν δρουν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους (βλ., μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις της 10ης Απριλίου 1984, 14/83, Von Colson και Kamann, Συλλογή 1984, σ. 1891, σκέψη 26, και της 8ης Οκτωβρίου 1987, 80/86, Kolpinghuis Nijmegen, Συλλογή 1987, σ. 3969, σκέψη 12), όσο και στα κοινοτικά όργανα, στα οποία επιβάλλονται αμοιβαίες υποχρεώσεις ειλικρινούς συνεργασίας με τα κράτη μέλη (βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση της 10ης Φεβρουαρίου 1983, 230/81, Λουξεμβούργο κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1983, σ. 255, σκέψη 38, και τη διάταξη της 13ης Ιουλίου 1990, C-2/88 IMM, Zwartveld κ.λπ., Συλλογή 1990, σ. I-3365, σκέψη 17).
- 32 Τονίζεται συναφώς ότι, όταν — όπως εν προκειμένω — οι κοινοτικές και εθνικές αρχές καλούνται να συνεργαστούν για την πραγματοποίηση των στόχων της Συνθήκης ασκώντας συντονισμένα τις αρμοδιότητές τους, η συνεργασία αυτή έχει ιδιαίζοντως ουσιαστικό χαρακτήρα.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

33 Με τα δύο ερωτήματα, που ενδείκνυται να συνεξεταστούν, το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσία αν, ενόψει του κοινοτικού δικαίου, το εθνικό δικαστήριο, που είναι αρμόδιο δυνάμει του εσωτερικού δικαίου για παροχή αδείας για επί τόπου έρευνες και κατασχέσεις σε χώρους επιχειρήσεων, για τις οποίες υπάρχουν υπόνοιες ότι έχουν παραβεί τους κανόνες του ανταγωνισμού, μπορεί, εφόσον έχει υποβληθεί από την Επιτροπή αίτηση αρωγής κατ' εφαρμογήν του άρθρου 14, παράγραφος 6, του κανονισμού 17:

— να αρνηθεί την παροχή αδείας για επί τόπου έρευνες, για τον λόγο ότι δεν υποβλήθηκαν ενώπιόν του τα στοιχεία ή οι ενδείξεις που περιλαμβάνονται στον φάκελο της Επιτροπής και που θεμελιώνουν τις υπόνοιές της ή ότι αυτά τα στοιχεία και οι ενδείξεις είναι ανεπαρκή για να δικαιολογήσουν τη λήψη του ζητηθέντος μέτρου·

— ή ακόμη να αρνηθεί, αν δεν μπορεί βεβαίως να απαιτήσει την προσκόμιση των εν λόγω στοιχείων και ενδείξεων, την παροχή της αδείας αυτής για τον λόγο ότι τα πληροφοριακά στοιχεία, που απορρέουν από την αιτιολογία της αποφάσεως της Επιτροπής για τη διενέργεια ελέγχου, δεν αρκούν ώστε να έχει το δικαστήριο αυτό τη δυνατότητα να ελέγξει, συγκεκριμένα, το βάσιμο των αιτουμένων μέτρων, όπως όμως υποχρεούται δυνάμει των διατάξεων του εσωτερικού δικαίου.

34 Για να δοθεί απάντηση στα ερωτήματα αυτά, επιβάλλεται, εκ προοιμίου, η υπενθύμιση ότι από το άρθρο 14, παράγραφος 6, του κανονισμού 17 προκύπτει ότι σε κάθε κράτος μέλος εναπόκειται να καθορίζει τους όρους υπό τους οποίους παρέχεται στους υπαλλήλους της Επιτροπής η συνδρομή των εθνικών αρχών. Επομένως, μεταξύ άλλων, όταν η Επιτροπή προτίθεται να εφαρμόσει, με τη συνεργασία των

εθνικών αρχών, μέτρα ελέγχου χωρίς τη συνεργασία των οικείων επιχειρήσεων, υποχρεούται να σεβαστεί τις διαδικαστικές εγγυήσεις που προβλέπει προς τούτο το εθνικό δίκαιο (προαναφερθείσα απόφαση Hoechst κατά Επιτροπής, σκέψεις 33 και 34).

- 35 Πάντως, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι, κατά την άσκηση της αρμοδιότητας αυτής, τα κράτη μέλη έχουν διπλή δέσμευση απορρέουσα από το κοινοτικό δίκαιο. Υποχρεούνται να διασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα των ενεργειών της Επιτροπής, τηρώντας ταυτόχρονα ποικίλες γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου (προαναφερθείσα απόφαση Hoechst κατά Επιτροπής, σκέψη 33).
- 36 Ακριβώς για να διασφαλιστεί η τήρηση της υπομνησθείσας στη σκέψη 27 της παρούσας αποφάσεως γενικής αρχής, το Δικαστήριο έκρινε ότι εναπόκειται στην αρμόδια εθνική αρχή να εξετάσει αν τα μελετώμενα μέτρα εξαναγκασμού είναι αυθαίρετα ή υπερβολικώς επαχθή σε σχέση με το αντικείμενο του ελέγχου (προαναφερθείσα απόφαση Hoechst κατά Επιτροπής, σκέψη 35).
- 37 Ομοίως, το Δικαστήριο επισήμανε ότι η Επιτροπή οφείλει να μεριμνά ώστε η εν λόγω εθνική αρχή να έχει στη διάθεσή της όλα τα στοιχεία που είναι αναγκαία για να μπορεί να ασκεί τον έλεγχο αυτό και να μεριμνά για την τήρηση των κανόνων του εθνικού δικαίου κατά την εφαρμογή αυτών των μέτρων εξαναγκασμού (προαναφερθείσα απόφαση Hoechst κατά Επιτροπής, σκέψεις 34 και 35).
- 38 Εν προκειμένω, τα προδικαστικά ερωτήματα αφορούν, πρώτον, την έκταση του ελέγχου που εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο το οποίο είναι αρμόδιο δυνάμει του εσωτερικού δικαίου για να παρέχει άδεια για επί τόπου έρευνες στους χώρους επιχειρήσεων για τις οποίες υπάρχουν υπόνοιες ότι έχουν παραβεί τους κανόνες ανταγωνισμού, όταν το δικαστήριο αυτό επιλαμβάνεται αιτήσεως αρωγής υπο-

βληθείσας από την Επιτροπή κατ' εφαρμογή του άρθρου 14, παράγραφος 6, του κανονισμού 17, και, δεύτερον, τη φύση των πληροφοριακών στοιχείων τα οποία οφείλει να παράσχει η Επιτροπή στο εν λόγω εθνικό δικαστήριο ώστε το δικαστήριο αυτό να μπορεί να προβεί σε έναν τέτοιο έλεγχο.

Επί του αντικειμένου του ελέγχου που εναπόκειται στο αρμόδιο εθνικό δικαστήριο

39 Εκ προοιμίου, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι, με την ευκαιρία του ελέγχου στον οποίο προβαίνει η αρμόδια εθνική αρχή, η αρχή αυτή δεν μπορεί να υποκαθιστά, όσον αφορά την αναγκαιότητα των διατασσομένων ελέγχων, τη δική της εκτίμηση στην κρίση της Επιτροπής, της οποίας οι αξιολογήσεις ως προς τα πραγματικά και νομικά περιστατικά υπόκεινται μόνο στον έλεγχο νομιμότητας εκ μέρους των κοινοτικών δικαιοδοτικών οργάνων (προαναφερθείσα απόφαση Hoechst κατά Επιτροπής, σκέψη 35).

40 Ο ασκούμενος από το αρμόδιο εθνικό δικαστήριο έλεγχος, που πρέπει να έχει ως μοναδικό αντικείμενο τα ζητούμενα μέτρα εξαναγκασμού, δεν μπορεί να υπερβαίνει την απαιτούμενη από το κοινοτικό δίκαιο εξέταση, που σκοπεύει να αποδείξει ότι τα εν λόγω μέτρα εξαναγκασμού δεν είναι αυθαίρετα και δυσανάλογα σε σχέση με το αντικείμενο του ελέγχου. Η εξέταση αυτή εξαντλεί την αρμοδιότητα του εν λόγω δικαστηρίου όσον αφορά τον έλεγχο του βασιμίου των ζητηθέντων μέτρων εξαναγκασμού κατόπιν της αιτήσεως αρωγής που έχει υποβάλει η Επιτροπή κατ' εφαρμογή του άρθρου 14, παράγραφος 6, του κανονισμού 17.

Επί του περιεχομένου του ελέγχου που εναπόκειται στο αρμόδιο εθνικό δικαστήριο

41 Για να καθορισθεί το περιεχόμενο του ελέγχου που απαιτείται επομένως από το κοινοτικό δίκαιο και εναπόκειται στο αρμόδιο εθνικό δικαστήριο, πρέπει, εκ προοιμίου, να υπομνηστεί το πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται τα μέτρα εξαναγκασμού, τα οποία αφορά ο εν λόγω έλεγχος.

- 42 Πρώτον, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι οι εξουσίες που έχουν παρασχεθεί στην Επιτροπή με το άρθρο 14, παράγραφος 1, του κανονισμού 17 αποσκοπούν στο να της δώσουν τη δυνατότητα να εκπληρώσει την αποστολή της, που συνίσταται στη μέριμνα για την τήρηση των κανόνων περί ανταγωνισμού στο πλαίσιο της κοινής αγοράς, με τους οποίους επιδιώκεται η αποφυγή της νοθεύσεως του ανταγωνισμού σε βάρος του γενικού συμφέροντος, των επιμέρους επιχειρήσεων και των καταναλωτών (προαναφερθείσα απόφαση Hoechst κατά Επιτροπής, σκέψη 25), πράγμα που συμβάλλει επομένως στη διασφάλιση της οικονομικής ευημερίας της Κοινότητας.
- 43 Δεύτερον, επισημαίνεται η ύπαρξη διαφόρων εγγυήσεων απορρεουσών από το κοινοτικό δίκαιο.
- 44 Κατ' αρχάς, τα μέτρα εξαναγκασμού που μπορούν να καλούνται να λάβουν οι εθνικές αρχές στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 14, παράγραφος 6, του κανονισμού 17 αποσκοπούν μόνο στην παροχή στους υπαλλήλους της Επιτροπής της δυνατότητας να ασκούν τις εξουσίες ελέγχου με τις οποίες είναι επιφορτισμένο αυτό το θεσμικό όργανο. Οι εξουσίες αυτές όμως, που απαριθμούνται στο άρθρο 14, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, είναι σαφώς καθορισμένες.
- 45 Έτσι, μεταξύ άλλων, αποκλείονται του πεδίου έρευνας της Επιτροπής τα έγγραφα που δεν έχουν επαγγελματικό χαρακτήρα, δηλαδή τα έγγραφα που δεν αναφέρονται στη δραστηριότητα της επιχειρήσεως στην αγορά (βλ. την απόφαση της 18ης Μαΐου 1982, 155/79, AM & S Europe κατά Επιτροπής, Συλλογή 1982, σ. 1575, σκέψη 16).
- 46 Στη συνέχεια, με την επιφύλαξη των εγγυήσεων που απορρέουν από το εσωτερικό δίκαιο που διέπει την εκτέλεση των μέτρων εξαναγκασμού, οι επιχειρήσεις που αποτελούν το αντικείμενο του ελέγχου απολαύουν διαφόρων κοινοτικών εγγυήσεων, στις οποίες περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, το δικαίωμα δικαστικής αρωγής ή

το δικαίωμα του σεβασμού του απορρήτου της αλληλογραφίας μεταξύ δικηγόρων και πελατών (βλ. τις προαναφερθείσες αποφάσεις AM & S Europe κατά Επιτροπής, σκέψεις 18 έως 27, και Hoechst κατά Επιτροπής, σκέψη 16, καθώς και την απόφαση της 17ης Οκτωβρίου 1989, 85/87, Dow Benelux κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 3137, σκέψη 27).

47 Τέλος, το άρθρο 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17 επιβάλλει στην Επιτροπή να αιτιολογεί την επιτάσσοσα τη διενέργεια ελέγχου απόφαση αναφέροντας το αντικείμενο και τον σκοπό του ελέγχου, γεγονός το οποίο, όπως διευκρίνισε το Δικαστήριο, αποτελεί θεμελιώδη προϋπόθεση όχι μόνο για να αποδεικνύεται ότι η μελετώμενη παρέμβαση στο εσωτερικό των οικείων επιχειρήσεων είναι δικαιολογημένη, αλλά, επίσης, για να είναι οι τελευταίες σε θέση να αντιληφθούν την έκταση του καθήκοντος συνεργασίας που υπέχουν, διατηρώντας ταυτόχρονα τα δικαιώματα άμυνάς τους (προαναφερθείσα απόφαση Hoechst κατά Επιτροπής, σκέψη 29).

48 Ομοίως, εναπόκειται στην Επιτροπή να αναφέρει στην εν λόγω απόφαση, με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια, αυτό που αναζητείται και τα στοιχεία που πρέπει να αποτελέσουν το αντικείμενο του ελέγχου (απόφαση της 26ης Ιουνίου 1980, 136/79, National Panasonic κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1980/II, σ. 347, σκέψεις 26 και 27). Όπως έκρινε το Δικαστήριο, η υποχρέωση αυτή αποβλέπει στην προστασία των δικαιωμάτων άμυνας των οικείων επιχειρήσεων, στο μέτρο που τα δικαιώματα αυτά θα διακυβεύονταν σοβαρώς, αν μπορούσε η Επιτροπή να επικαλείται σε βάρος των επιχειρήσεων αποδείξεις οι οποίες, συλλεγείσες κατά τη διάρκεια ενός ελέγχου, είναι άσχετες προς το αντικείμενο και τον σκοπό του τελευταίου (προαναφερθείσα απόφαση Dow Benelux κατά Επιτροπής, σκέψη 18).

49 Τρίτον, υπενθυμίζεται ότι επιχείρηση κατά της οποίας διέταξε έλεγχο η Επιτροπή μπορεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ), να ασκήσει προσφυγή κατά της απόφασης αυτής ενώπιον του κοινοτικού δικαστή. Στην περίπτωση που ο δικαστής αυτός ακυρώσει την εν λόγω απόφαση, η Επιτροπή θα βρισκόταν σε αδυναμία, ως εκ τούτου, να χρησιμοποιήσει, στο πλαίσιο της διαδικασίας παραβάσεως των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού, όλα τα έγγραφα και αποδεικτικά στοιχεία που θα είχε ενδεχομένως συγκεντρώσει στο πλαίσιο αυτού του

ελέγχου, με κίνδυνο να ακυρώσει ο κοινοτικός δικαστής την απόφασή της περί παραβάσεως, κατά το μέτρο που θα στηριζόταν σε τέτοια αποδεικτικά μέσα (βλ. διατάξεις της 26ης Μαρτίου 1987, 46/87 R, Hoechst κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 1549, σκέψη 34, και της 28ης Οκτωβρίου 1987, 85/87 R, Dow Chemical Nederland κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 4367, σκέψη 17).

- 50 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η ύπαρξη αυτού του δικαστικού ελέγχου που έχει ανατεθεί στον κοινοτικό δικαστή και οι τρόποι ασκήσεως των ελεγκτικών εξουσιών της Επιτροπής, όπως προκύπτουν, μεταξύ άλλων, από τις σκέψεις 43 έως 48 της παρούσας αποφάσεως, συμβάλλουν στην προστασία των επιχειρήσεων από αυθαίρετα μέτρα και στη διατήρηση των μέτρων αυτών εντός των ορίων αυτού που είναι αναγκαίο για τους σκοπούς διασφάλισης των νομίμων συμφερόντων των οποίων γίνεται μνεία στη σκέψη 42 της παρούσας αποφάσεως.
- 51 Τέταρτον, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 35 και 39 της παρούσας αποφάσεως, η αρμόδια εθνική αρχή πρέπει, αφενός, να μεριμνά για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των ενεργειών της Επιτροπής και, αφετέρου, να μην υποκαθιστά, όσον αφορά την αναγκαιότητα των διατασσομένων ελέγχων, τη δική της εκτίμηση στην κρίση της Επιτροπής, της οποίας οι αξιολογήσεις ως προς τα πραγματικά και νομικά περιστατικά υπόκεινται στον έλεγχο του κοινοτικού δικαστή.
- 52 Από τις απόψεις αυτές, επιβάλλεται η διευκρίνιση ότι, μολονότι το εθνικό δικαστήριο που είναι αρμόδιο να παράσχει άδεια για τα μέτρα εξαναγκασμού πρέπει να λαμβάνει υπόψη το ιδιαίτερο πλαίσιο εντός του οποίου επιλαμβάνεται της υποθέσεως αυτής και τα στοιχεία που εκτίθενται στις σκέψεις 42 έως 51 της παρούσας αποφάσεως, οι απαιτήσεις αυτές δεν μπορούν πάντως να το εμποδίζουν ή να το απαλλάσσουν της υποχρεώσεως που έχει να διασφαλίζει συγκεκριμένα, σε κάθε ατομική περίπτωση, ότι το μέτρο εξαναγκασμού δεν είναι αυθαίρετο ή δυσανάλογο σε σχέση με το αντικείμενο του διαταχθέντος ελέγχου (βλ., κατ' αναλογία, ΕΔΔΑ, αποφάσεις Funke κατά Γαλλίας, της 25ης Φεβρουαρίου 1993, σειρά Α, αριθ. 256-Α, § 55, και Camenzind κατά Ελβετίας, της 16ης Δεκεμβρίου 1997, *Recueil des arrêts et décisions* 1997-VIII, § 45, και προαναφερθείσα απόφαση Colas Est κ.λπ. κατά Γαλλίας, § 47).

- 53 Κατόπιν των προηγουμένων σκέψεων, επιβάλλεται να καθοριστεί αυτό που απαιτεί ειδικότερα η άσκηση του ελέγχου αυτού καθώς και η φύση των στοιχείων που πρέπει να διαθέτει το εν λόγω εθνικό δικαστήριο. Συναφώς, πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ του ελέγχου του μη αυθαιρέτου χαρακτήρα των μελετωμένων μέτρων εξαναγκασμού και της αναλογικότητάς τους σε σχέση με το αντικείμενο του ελέγχου.

Η εξέταση του μη αυθαιρέτου χαρακτήρα των μέτρων εξαναγκασμού και των στοιχείων που μπορεί να απαιτούνται από την Επιτροπή για τους σκοπούς του ελέγχου αυτού

- 54 Πρώτον, όσον αφορά την εξακρίβωση του ότι δεν είναι αυθαίρετο ένα μέτρο εξαναγκασμού, βάσει του οποίου θα διεξαχθεί ο διαταχθείς από την Επιτροπή έλεγχος, πρέπει να διευκρινιστεί ότι, κατ' ουσίαν, το αρμόδιο εθνικό δικαστήριο πρέπει να διασφαλίσει ότι υφίστανται επαρκώς σοβαρές ενδείξεις βάσει των οποίων δημιουργούνται υπόνοιες ότι η οικεία επιχείρηση παρέβη τους κανόνες του ανταγωνισμού.

- 55 Φυσικά, η εξέταση αυτή δεν διαφέρει ουσιωδώς από την εξέταση στην οποία μπορεί να προβούν τα κοινοτικά δικαστήρια για να διασφαλίσουν ότι η ίδια η απόφαση διενεργείας ελέγχου δεν είναι αυθαίρετη, δηλαδή ότι δεν εκδόθηκε χωρίς να υπάρχει κανένα στοιχείο ικανό να δικαιολογήσει τον διαταχθέντα έλεγχο (απόφαση της 17ης Οκτωβρίου 1989, 97/87 έως 99/87, Dow Chemical Ibérica κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 3165, σκέψη 52). Πράγματι, επιβάλλεται συναφώς η υπενθύμιση ότι οι διενεργούμενοι από την Επιτροπή έλεγχοι αποσκοπούν στη συλλογή της απαραίτητης τεκμηριώσεως για να εξακριβωθούν το υποστατό και η έκταση ορισμένης πραγματικής και νομικής καταστάσεως, για την οποία η Επιτροπή διαθέτει ήδη πληροφορίες (προαναφερθείσα απόφαση National Panasonic κατά Επιτροπής, σκέψεις 13 και 21).

- 56 Εν τούτοις, αυτή η ομοιότητα της φύσεως των ελέγχων που ασκούν τα κοινοτικά δικαστήρια και το αρμόδιο εθνικό δικαστήριο δεν πρέπει να οδηγεί σε σύγχυση των διαφορετικών αντικειμένων τα οποία έχουν οι εν λόγω έλεγχοι.

- 57 Οι ελεγκτικές εξουσίες που διαθέτει η Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 14, παράγραφος 1, του κανονισμού 17 επιτρέπουν στους υπαλλήλους της μόνον να εισέρχονται στους χώρους που καθορίζουν οι ίδιοι, να ζητούν την προσκόμιση εγγράφων και να λαμβάνουν γνώση του περιεχομένου των επίπλων που καθορίζουν οι ίδιοι (προαναφερθείσα απόφαση Hoechst κατά Επιτροπής, σκέψη 31).
- 58 Τα μέτρα εξαναγκασμού που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών συνεπάγονται την εξουσία βιαιάς εισόδου σε χώρους ή παραβιάσεως επίπλων ή εξαναγκασμού προς τούτο του προσωπικού της επιχειρήσεως και την εξουσία αναζητήσεως στοιχείων χωρίς την άδεια των υπευθύνων της επιχειρήσεως (προαναφερθείσα απόφαση Hoechst κατά Επιτροπής, σκέψη 31).
- 59 Λαμβανομένης υπόψη της εισβολής στην ιδιωτική σφαίρα που συνεπάγονται τα μέτρα αυτά, η χρησιμοποίηση τέτοιων μέτρων εξαναγκασμού προϋποθέτει ότι η αρμόδια εθνική αρχή σχηματίζει αυτοτελώς την πεποίθηση ότι τα μέτρα αυτά δεν είναι αυθαίρετα.
- 60 Συγκεκριμένα, η εξέταση αυτή δεν πρέπει να παραλείπεται, διότι, αν το αρμόδιο εθνικό δικαστήριο σχηματίσει την πεποίθηση ότι υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ικανές να τεκμηριώσουν τις υπόνοιες παραβάσεως των κανόνων ανταγωνισμού, κινδυνεύει, υπό την έννοια της σκέψεως 35 της προαναφερθείσας αποφάσεως Hoechst κατά Επιτροπής, να υποκαταστήσει, όσον αφορά την αναγκαιότητα των διατασσομένων ελέγχων, τη δική του εκτίμηση στην εκτίμηση της Επιτροπής και να διακυβεύσει τις αξιολογήσεις της Επιτροπής ως προς τα πραγματικά και νομικά περιστατικά.
- 61 Συνεπώς, για να δοθεί στο αρμόδιο εθνικό δικαστήριο η δυνατότητα να σχηματίσει την πεποίθηση ότι τα ζητούμενα μέτρα εξαναγκασμού δεν είναι αυθαίρετα, η Επιτροπή υποχρεούται να παράσχει στο δικαστήριο αυτό διευκρινίσεις από τις οποίες να προκύπτει σαφώς ότι η Επιτροπή διαθέτει στον φάκελο της υποθέσεως σοβαρά στοιχεία και ενδείξεις βάσει των οποίων δημιουργούνται υπόνοιες για παραβάσεις των κανόνων του ανταγωνισμού εκ μέρους της οικείας επιχειρήσεως.

- 62 Αντιθέτως, το αρμόδιο εθνικό δικαστήριο δεν μπορεί να απαιτήσει να του διαβιβαστούν τα στοιχεία και οι ενδείξεις που περιλαμβάνονται στον φάκελο της Επιτροπής και επί των οποίων θεμελιούνται οι υπόνοιες της Επιτροπής.
- 63 Πράγματι, επιβάλλεται συναφώς να ληφθεί υπόψη η υπομνησθείσα στη σκέψη 35 της παρούσας αποφάσεως υποχρέωση των κρατών μελών να διασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα των ενεργειών της Επιτροπής.
- 64 Αφενός, όπως ορθώς ισχυρίζονται η Επιτροπή, η Γερμανική Κυβέρνηση και η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, η δυνατότητα της Επιτροπής να διασφαλίζει την ανωνυμία ορισμένων πηγών πληροφορήσεώς της έχει κεφαλαιώδη σημασία από την άποψη αποτελεσματικής προλήψεως και εξαλείψεως απαγορευομένων πρακτικών αντιθέτων προς τον ανταγωνισμό.
- 65 Συναφώς όμως επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, αν η Επιτροπή υποχρεούνταν να διαβιβάσει στις διάφορες εθνικές αρχές, που είναι επιφορτισμένες με τις υποθέσεις ανταγωνισμού, τα πραγματικά στοιχεία και τις ενδείξεις που αποκαλύπτουν την ταυτότητα των πηγών πληροφοριών της ή από τα οποία μπορεί να προκύψει η ταυτότητα αυτή, θα αυξανόταν ενδεχομένως ο κίνδυνος που θα διέτρεχαν οι πληροφοριοδότες να αποκαλυφθεί η ταυτότητά τους σε τρίτους, κυρίως λόγω των διαδικαστικών επιταγών του δικαίου κάθε κράτους μέλους.
- 66 Αφετέρου, πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι η διαβίβαση στις αρμόδιες εθνικές αρχές των διαφόρων πραγματικών στοιχείων και ενδείξεων που περιλαμβάνονται στον φάκελο της Επιτροπής θα μπορούσε να συνεπάγεται άλλους κινδύνους όσον αφορά την αποτελεσματικότητα των κοινοτικών ενεργειών, ιδιαίτερα σε περίπτωση παραλλήλων ελέγχων που πρέπει να διεξαχθούν συγχρόνως σε διάφορα κράτη μέλη. Πράγματι, στην περίπτωση των διαβιβάσεων αυτών, πρέπει να ληφθούν

υπόψη τα τυχαία περιστατικά και οι καθυστερήσεις καθώς και οι διαφορές μεταξύ των διαδικαστικών κανόνων που θα έπρεπε να τηρηθούν, ανάλογα με τα νομικά συστήματα των οικείων κρατών μελών, ή ακόμα οι προθεσμίες που θα ήταν ενδεχομένως αναγκαίες για την εξέταση, εκ μέρους των αρχών αυτών, εγγράφων που μπορεί να αποδειχθούν σύνθετα και ογκώδη.

- 67 Στο πλαίσιο της κατανομής των αρμοδιοτήτων την οποία προβλέπει το άρθρο 234 ΕΚ, εναπόκειται κατ' αρχήν στο αρμόδιο εθνικό δικαστήριο να εκτιμήσει αν οι διευκρινίσεις της σκέψης 61 της παρούσας αποφάσεως παρασχέθησαν καλώς στην προκειμένη περίπτωση και, βάσει αυτού, να ασκήσει τον έλεγχο που του ανατίθεται δυνάμει του κοινοτικού δικαίου. Προστίθεται, συναφώς, ότι το εθνικό δικαστήριο, όταν καλείται να αποφανθεί επί αιτήσεως για συνδρομή υποβληθείσας από την Επιτροπή κατ' εφαρμογή του άρθρου 14, παράγραφος 6, του κανονισμού 17, οφείλει να είναι τοσούτω μάλλον προσεκτικό ως προς αυτή την κατανομή αρμοδιοτήτων καθόσον η αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως μπορεί να καθυστερήσει την απόφαση αυτού του δικαστηρίου και να δημοσιοποιήσει την αίτηση αρωγής, με κίνδυνο επομένως να παρακωλύσει τις ενέργειες της Επιτροπής και να στερήσει κάθε πρακτικού αποτελέσματος τους μεταγενέστερους ελέγχους, εκτός αν υποβληθεί, όπως στην υπόθεση της κύριας δίκης, μετά τη διεξαγωγή των ελέγχων.
- 68 Κατόπιν των διευκρινίσεων αυτών, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, όταν το Δικαστήριο επιλαμβάνεται προδικαστικού ερωτήματος, είναι αρμόδιο να παράσχει όλα τα ερμηνευτικά στοιχεία που εμπίπτουν στο κοινοτικό δίκαιο, βάσει των οποίων το αιτούν δικαστήριο μπορεί να επιλύσει τη διαφορά της οποίας έχει επιληφθεί.
- 69 Όσον αφορά την υπόθεση της κύριας δίκης, παρατηρείται ότι από την αιτιολογία της αποφάσεως της 10ης Σεπτεμβρίου 1998 για τη διενέργεια ελέγχου, όπως παρατέθηκε στη σκέψη 11 της παρούσας αποφάσεως, προκύπτει ότι η Επιτροπή ανέφερε τις πολύ συγκεκριμένες υπόνοιες που είχε έναντι της Roquette Frères και των άλλων συμμετεχόντων στην εικαζόμενη συμφωνία, γνωστοποιώντας εμπειριστατωμένα πληροφοριακά στοιχεία ως προς την τακτική σύγκληση απορρήτων συναντήσεων και ως προς ό,τι συζητήθηκε και συμφωνήθηκε κατά τις συναντήσεις αυτές.

70 Μολονότι η Επιτροπή δεν ανέφερε το είδος των ενδείξεων που θεμελιώνουν τις υπόνοιές της, όπως, παραδείγματος χάρι, αν πρόκειται για καταγγελία, μαρτυρία ή έγγραφα που αντηλλάγησαν μεταξύ των συμμετεχόντων στην εικαζομένη σύμπραξη, το γεγονός και μόνον ότι δεν γίνεται τέτοια μνεία δεν αρκεί για να αμφισβητηθεί η ύπαρξη επαρκώς σοβαρών ενδείξεων, όταν, όπως στην υπόθεση της κύριας δίκης, βάσει της εμπειριστατωμένης εκθέσεως των πληροφοριακών στοιχείων που διέθετε η Επιτροπή ως προς το συγκεκριμένο αντικείμενο της εικαζομένης συμπράξεως και ως προς τις συγκεκριμένες μεθόδους πραγματοποιήσεώς της, το αρμόδιο εθνικό δικαστήριο μπορεί να σχηματίσει την πεποίθησι ότι η Επιτροπή διαθέτει σαφώς τέτοιες ενδείξεις.

Η εξέταση της αναλογικότητας των μέτρων εξαναγκασμού σε σχέση με το αντικείμενο του ελέγχου και τα πληροφοριακά στοιχεία που μπορεί να απαιτούνται από την Επιτροπή για τους σκοπούς του ελέγχου αυτού

71 Δεύτερον, όσον αφορά την εξέταση του αν τα μέτρα εξαναγκασμού είναι ανάλογα σε σχέση με το αντικείμενο του διαταχθέντος από την Επιτροπή ελέγχου, επισημαίνεται ότι η εξέταση αυτή καθιστά αναγκαία, αφενός, την απόδειξη του ότι τα μέτρα αυτά είναι πρόσφορα για να διασφαλιστεί η εκτέλεση του εν λόγω ελέγχου.

72 Συναφώς, επιβάλλεται συγκεκριμένα η υπενθύμιση ότι το άρθρο 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17 υποχρεώνει τις οικείες επιχειρήσεις να δεχθούν τους διαταχθέντες από την Επιτροπή ελέγχους και η παράγραφος 6 της ίδιας αυτής διατάξεως προβλέπει τη συνδρομή των κρατών μελών στους εντεταλμένους υπαλλήλους της Επιτροπής μόνον στην περίπτωση που η επιχείρηση αντιτίθεται στον έλεγχο αυτό.

73 Βεβαίως, το Δικαστήριο έχει δεχθεί συναφώς ότι η συνδρομή μπορεί να ζητηθεί προληπτικώς, προς κάμψη της ενδεχομένης αρνήσεως της επιχειρήσεως (προαναφερθείσα απόφασι Hoechst κατά Επιτροπής, σκέψη 32).

- 74 Πάντως, πρέπει να διευκρινιστεί ότι τα μέτρα εξαναγκασμού μπορούν να ζητούνται προληπτικώς μόνον αν υφίστανται λόγοι από τους οποίους εικάζεται ότι η οικεία επιχείρηση θα αντιταχθεί στον έλεγχο και θα αποπειραθεί να αποκρύψει ή αφαιρέσει αποδεικτικά στοιχεία σε περίπτωση που της κοινοποιηθεί ο διαταχθείς κατ' εφαρμογή του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17 έλεγχος.
- 75 Συνεπώς, εναπόκειται στην Επιτροπή να παράσχει στο αρμόδιο εθνικό δικαστήριο διευκρινίσεις βάσει των οποίων το δικαστήριο αυτό θα σχηματίσει την πεποίθηση ότι, αν δεν δοθεί στην Επιτροπή προληπτικώς η συνδρομή που απαιτείται για να κάμψει την ενδεχόμενη άρνηση της επιχείρησης, η απόδειξη των παραβάσεων θα αποτύχει ή θα καταστεί πολύ δυσχερής.
- 76 Αφετέρου, η εξέταση της αναλογικότητας των μελετωμένων μέτρων εξαναγκασμού σε σχέση με το αντικείμενο του ελέγχου καθιστά αναγκαία την απόδειξη ότι τα μέτρα αυτά δεν έχουν υπέρμετρες και αφόρητες συνέπειες σε σχέση με τους επιδιωκόμενους από τον εν λόγω έλεγχο σκοπούς (βλ., μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις της 13ης Νοεμβρίου 1990, C-331/88, Fedesa κ.λπ., Συλλογή 1990, σ. I-4023, σκέψη 13· της 21ης Φεβρουαρίου 1991, C-143/88 και C-92/89, Zuckerfabrik Süderdithmarschen και Zuckerfabrik Soest, Συλλογή 1991, σ. I-415, σκέψη 73· της 13ης Μαΐου 1997, C-233/94, Γερμανία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, Συλλογή 1997, σ. I-2405, σκέψη 57, και της 28ης Απριλίου 1998, C-200/96, Metronome Musik, Συλλογή 1998, σ. I-1953, σκέψεις 21 και 26).
- 77 Συναφώς, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, προκειμένου να εκτιμηθεί η αναλογικότητα του ίδιου του μέτρου της διενέργειας ελέγχου, το Δικαστήριο έκρινε ότι η επιλογή της Επιτροπής μεταξύ του ελέγχου κατόπιν απλής εντολής και του διατασσομένου με απόφαση ελέγχου δεν εξαρτάται από περιστάσεις όπως η ιδιαίτερη βαρύτητα της καταστάσεως, το εξαιρετικά επείγον ή η αναγκαιότητα απόλυτης διακριτικότητας, αλλά από τις ανάγκες λυσιτελούς ελέγχου, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων της προκειμένης περιπτώσεως. Συνεπώς, το Δικαστήριο έκρινε ότι, όταν η απόφαση για τη διενέργεια ελέγχου αποβλέπει αποκλειστικά στο να επιτρέψει στην Επιτροπή να συλλέξει τα απαραίτητα στοιχεία για να εκτιμήσει την ενδεχόμενη ύπαρξη παραβάσεως της Συνθήκης, η απόφαση αυτή δεν παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας (προαναφερθείσα απόφαση National Panasonic κατά Επιτροπής, σκέψεις 28 έως 20).

- 78 Ομοίως, επιβάλλεται συναφώς η υπενθύμιση ότι εναπόκειται στην Επιτροπή, κατ' αρχήν, να εκτιμά αν ένα πληροφοριακό στοιχείο της είναι απαραίτητο για να μπορέσει να εντοπίσει παράβαση των κανόνων του ανταγωνισμού (προαναφερθείσα απόφαση AM & S Europe κατά Επιτροπής, σκέψη 17, και απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 1989, 374/87, Orkem κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 3283, σκέψη 15). Ακόμα κι αν διαθέτει ήδη ενδείξεις ή και αποδεικτικά στοιχεία περί της υπάρξεως μιας παραβάσεως, η Επιτροπή μπορεί συνεπώς νομίμως να θεωρήσει απαραίτητο να διατάξει συμπληρωματικούς ελέγχους που να της παράσχουν τη δυνατότητα να διαπιστώσει με μεγαλύτερη ακρίβεια την έκταση της παραβάσεως, τη διάρκειά της ή τον κύκλο των εμπλεκομένων επιχειρήσεων (βλ., συναφώς, σε σχέση με αίτηση αιτήσεως παροχής συμπληρωματικών πληροφοριών, την προαναφερθείσα απόφαση Orkem κατά Επιτροπής, σκέψη 15).
- 79 Εν τούτοις, για να αποφευχθεί το ενδεχόμενο αφενός να καταστεί κενός περιεχομένου ο έλεγχος που απόκειται στην αρμόδια εθνική αρχή και αφετέρου να αγνοηθεί η επέμβαση στην ιδιωτική σφαίρα που συνεπάγεται η παρέμβαση αστυνομικών οργάνων, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, όσον αφορά ένα τέτοιο μέτρο, η εθνική αρχή δεν μπορεί να εξετάζει την αναλογικότητα, χωρίς να λαμβάνει υπόψη στοιχεία όπως η σοβαρότητα της εικαζομένης παραβάσεως, η φύση της συμμετοχής της οικείας επιχειρήσεως ή ακόμα η σημασία του επιδιωκόμενου σκοπού.
- 80 Το αρμόδιο εθνικό δικαστήριο πρέπει συνεπώς να έχει τη δυνατότητα να αρνείται τα ζητούμενα μέτρα εξαναγκασμού όταν η εικαζομένη αρνητική επίπτωση στον ανταγωνισμό είναι τόσο ελάχιστη, ο βαθμός της πιθανής συμμετοχής της οικείας επιχειρήσεως είναι τόσο μικρός ή το αντικείμενο της έρευνας είναι τόσο δευτερεύον, ώστε να είναι υπερβολική και αφόρητη — σε σχέση με τους επιδιωκόμενους με τον έλεγχο σκοπούς — η παρέμβαση στην ιδιωτική σφαίρα ενός νομικού προσώπου, την οποία συνεπάγεται η έρευνα με παρέμβαση αστυνομικών οργάνων.
- 81 Επομένως, για να μπορεί το αρμόδιο εθνικό δικαστήριο να ασκεί τον έλεγχο της αναλογικότητας, η Επιτροπή οφείλει, κατ' αρχήν, να πληροφορεί το εν λόγω δικαστήριο για τα ουσιώδη χαρακτηριστικά της εικαζομένης παραβάσεως, ώστε το δικαστήριο αυτό να μπορεί να εκτιμήσει τον βαθμό βαρύτητας της παραβάσεως, επισημαίνοντας την τεκμαιρομένη οικεία αγορά και τη φύση των εικαζομένων περιορισμών του ανταγωνισμού, καθώς και τον βαθμό της τεκμαιρομένης συμμετοχής της εν λόγω επιχειρήσεως.

- 82 Όπως έκρινε ήδη το Δικαστήριο σε σχέση με την αιτιολόγηση των ιδίων των αποφάσεων για τη διενέργεια ελέγχων, δεν είναι αντιθέτως απαραίτητο να περιλαμβάνονται στις κοινοποιηθείσες πληροφορίες η ακριβής οριοθέτηση της οικείας αγοράς, ο ακριβής νομικός χαρακτηρισμός των εικαζομένων παραβάσεων ή η μνεία της περιόδου κατά την οποία διεπράχθησαν οι παραβάσεις (προαναφερθείσα απόφαση Dow Benelux κατά Επιτροπής, σκέψη 10).
- 83 Εναπόκειται επίσης στην Επιτροπή να επισημάνει, με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια, το αντικείμενο της έρευνας και τα στοιχεία που πρέπει να αποτελέσουν το αντικείμενο του ελέγχου (προαναφερθείσα απόφαση National Panasonic κατά Επιτροπής, σκέψεις 26 και 27), καθώς και τις εξουσίες που ανατίθενται στους κοινοτικούς υπαλλήλους που είναι εντεταλμένοι με τον έλεγχο.
- 84 Πάντως, επιβάλλεται συναφώς η υπενθύμιση ότι δεν μπορεί να υποχρεωθεί η Επιτροπή να ζητήσει μόνο την προσκόμιση εγγράφων ή φακέλων που μπορεί να προσδιορίσει επακριβώς εκ των προτέρων, γεγονός που ισοδυναμεί με το να στερηθεί κάθε αποτελεσματικότητα το δικαίωμά της προσβάσεως σε τέτοια έγγραφα ή φακέλους. Όπως έκρινε το Δικαστήριο, το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει, αντιθέτως, την ευχέρεια αναζητήσεως διαφόρων στοιχείων που δεν είναι ακόμη γνωστά ή πλήρως εξακριβωμένα (προαναφερθείσα απόφαση Hoechst κατά Επιτροπής, σκέψη 27).
- 85 Όπως διευκρινίστηκε στη σκέψη 67 της παρούσας αποφάσεως, στο αρμόδιο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται κατ' αρχήν να εκτιμήσει αν, στην προκειμένη περίπτωση, η Επιτροπή παρέσχε τα στοιχεία που αναφέρονται στις σκέψεις 75, 81 και 83 της παρούσας αποφάσεως και, βάσει αυτού, να ασκήσει τον έλεγχο που του ανατίθεται δυνάμει του κοινοτικού δικαίου.
- 86 Όπως υπομνήστηκε στη σκέψη 68 της παρούσας αποφάσεως, το Δικαστήριο είναι πάντως αρμόδιο να παράσχει όλα τα ερμηνευτικά στοιχεία που εμπίπτουν στο κοινοτικό δίκαιο, βάσει των οποίων το αιτούν δικαστήριο μπορεί να επιλύσει τη διαφορά της οποίας έχει επιληφθεί.

87 Όσον αφορά την υπόθεση της κύριας δίκης, επισημαίνεται εκ προοιμίου ότι από την αιτιολογία της αποφάσεως της 10ης Σεπτεμβρίου 1998 για τη διενέργεια ελέγχου, όπως παρατίθεται στη σκέψη 11 της παρούσας αποφάσεως, προκύπτει ότι η Επιτροπή περιέγραψε επαρκώς από νομικής απόψεως τα χαρακτηριστικά της εικαζομένης συμπράξεως, υπογράμμισε τη βαρύτητά της και διευκρίνισε ότι η Roquette Frères ήταν μία από τις συμμετέχουσες στις περιγραφείσες συναντήσεις επιχειρήσεις.

88 Ομοίως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, στην αιτιολογία αυτή, η Επιτροπή τόνισε, αφενός, ότι η Roquette Frères μπορεί να κατείχε πληροφοριακά στοιχεία που ήταν απαραίτητα για τη συνέχιση της έρευνάς της. Αφετέρου, η Επιτροπή ανέφερε ότι η ίδια η φύση των εικαζομένων συμφωνιών δημιουργούσε τη σκέψη ότι θα εφαρμόζονταν μυστικώς, οπότε η διενέργεια ελέγχου συνιστούσε το προσφορότερο μέσο για τη συλλογή στοιχείων που θα απεδείκνυαν την ύπαρξη των συμφωνιών αυτών και ήταν αναγκαίο να εκδοθεί απόφαση που να υποχρεώνει την επιχείρηση να δεχθεί τον έλεγχο υπό την έννοια του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17. Οι ενδείξεις αυτές συγκαταλέγονται στις ενδείξεις βάσει των οποίων το αρμόδιο εθνικό δικαστήριο μπορεί να εκτιμήσει αν είναι απαραίτητο να χορηγήσει προληπτικώς την αιτουμένη άδεια.

89 Όσον αφορά το αντικείμενο των ελέγχων που θα διεξάγονταν, από το διατακτικό και την αιτιολογία της αποφάσεως της 10ης Σεπτεμβρίου 1998 για τη διενέργεια ελέγχου, όπως παρατίθενται στις σκέψεις 10 και 11 της παρούσας αποφάσεως αντιστοίχως, προκύπτει ότι η Επιτροπή επιδίωκε να λάβει γνώση όλων των πραγματικών στοιχείων σχετικά με τις εικαζόμενες συμφωνίες και/ή εναρμονισμένες πρακτικές και να εξακριβώσει την ενδεχόμενη συμμετοχή της Roquette Frères. Προς τούτο, η εν λόγω απόφαση επιτάσσει στην επιχείρηση αυτή να επιτρέψει στους εντεταλμένους υπαλλήλους της Επιτροπής την πρόσβαση στους χώρους της, να παρουσιάσει τα βιβλία και λοιπά επαγγελματικά βιβλία που θα ζητήσουν οι υπάλληλοι αυτοί και να τους επιτρέψει να τα ελέγξουν και να λάβουν αντίγραφα, καθώς και να τους παράσχει όλες τις προφορικές διευκρινίσεις που θα ζητήσουν οι υπάλληλοι αυτοί σε σχέση με το αντικείμενο του ελέγχου. Οι διευκρινίσεις αυτές προσδιορίζουν επαρκώς τον επιδιωκόμενο σκοπό και τις εξουσίες που μπορεί να χρησιμοποιηθούν συναφώς.

Επί της θέσεως που πρέπει να τηρήσουν το αρμόδιο εθνικό δικαστήριο και η Επιτροπή σε περίπτωση κοινοποίησης ανεπαρκών πληροφοριακών στοιχείων από την Επιτροπή

- 90 Όταν το εθνικό δικαστήριο, που είναι αρμόδιο δυνάμει του εθνικού δικαίου να παράσχει άδεια για διεξαγωγή επί τόπου ερευνών, θεωρεί ότι τα κοινοποιηθέντα από την Επιτροπή πληροφοριακά στοιχεία δεν πληρούν τις διατυπωθείσες στις σκέψεις 75, 81 και 83 της παρούσας αποφάσεως απαιτήσεις, δεν μπορεί απλώς να απορρίψει την αίτηση που του έχει υποβληθεί.
- 91 Στην περίπτωση αυτή, το εν λόγω δικαστήριο και η Επιτροπή πρέπει, σύμφωνα με την υπομνησθείσα στις σκέψεις 31 και 32 της παρούσας αποφάσεως υποχρέωση ειλικρινούς συνεργασίας, να συνεργασθούν για την υπέρβαση των δυσχερειών αυτών που ανακύπτουν κατά την εκτέλεση της αποφάσεως για τη διενέργεια του διαταχθέντος από την Επιτροπή ελέγχου (βλ., κατ' αναλογία, τις αποφάσεις της 15ης Ιανουαρίου 1986, 52/84, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1986, σ. 89, σκέψη 16, και της 10ης Ιουλίου 1990, C-217/88, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 1990, σ. I-2879, σκέψη 33).
- 92 Συνεπώς, το αρμόδιο εθνικό δικαστήριο, για να τηρήσει την υποχρέωση αυτή και να διασφαλίσει, ως οφείλει, την αποτελεσματικότητα των ενεργειών της Επιτροπής, υποχρεούται να πληροφορήσει το συντομότερο δυνατόν την Επιτροπή ή την εθνική αρχή που έχει προσφύγει ενώπιόν του τη αίτηση της Επιτροπής για τις δυσχέρειες που αντιμετωπίζει, ζητώντας, ενδεχομένως, συμπληρωματικές πληροφορίες, βάσει των οποίων θα μπορέσει να ασκήσει τον έλεγχο που του έχει ανατεθεί. Συναφώς, το εν λόγω δικαστήριο πρέπει να επιδείξει ιδιαίτερη προσοχή ως προς τις επιταγές συντονισμού, ταχύτητας και διακριτικότητας που μπορούν να διασφαλίσουν την αποτελεσματικότητα των παραλλήλων ελέγχων, που μνημονεύονται στη σκέψη 66 της παρούσας αποφάσεως.
- 93 Ομοίως, το καθήκον ειλικρινούς συνεργασίας που επιβάλλεται στην Επιτροπή αποκτά ιδιαίτερη σημασία όταν πρόκειται για τη συνεργασία με τις δικαστικές αρχές κρατών μελών που είναι επιφορτισμένες να μεριμνούν για την εφαρμογή και την

τήρηση του κοινοτικού δικαίου στην εθνική έννομη τάξη (προαναφερθείσα διάταξη Zwartveld κ.λπ., σκέψη 18). Επομένως, εναπόκειται στην Επιτροπή να μεριμνά ώστε να παρέχει, το συντομότερο δυνατόν, τις συμπληρωματικές πληροφορίες που ζητεί ενδεχομένως το αρμόδιο εθνικό δικαστήριο, ώστε να πληρούνται οι μνημονευόμενες στη σκέψη 90 της παρούσας αποφάσεως απαιτήσεις.

- 94 Μόνον εφόσον του δοθούν οι ενδεχόμενες αυτές διευκρινίσεις ή η Επιτροπή δεν δώσει συνέχεια στο αίτημά του, το αρμόδιο εθνικό δικαστήριο μπορεί βεβαίως να αρνηθεί να χορηγήσει τη ζητηθείσα συνδρομή, αν δεν μπορεί, ενόψει των πληροφοριακών στοιχείων που διαθέτει, να κρίνει ότι τα μελετώμενα μέτρα εξαναγκασμού δεν είναι αυθαίρετα ή δυσανάλογα σε σχέση με το αντικείμενο του ελέγχου.

Επί του τρόπου με τον οποίο τα πληροφοριακά στοιχεία μπορούν να περιέλθουν στη γνώση του αρμόδιου εθνικού δικαστηρίου

- 95 Όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο τα απαιτούμενα πληροφοριακά στοιχεία μπορούν να περιέλθουν σε γνώση του αρμόδιου εθνικού δικαστηρίου, επισημαίνεται ότι το γεγονός ότι το αιτούν δικαστήριο ερωτά το Δικαστήριο ως προς την ενδεχομένως ανεπαρκή αιτιολογία της αποφάσεως της 10ης Σεπτεμβρίου 1998 για τη διενέργεια ελέγχου οφείλεται στο ότι, πριν απ' όλα, στην υπόθεση της κύριας δίκης, το μόνο στοιχείο εκτιμήσεως που υποβλήθηκε στο αρμόδιο εθνικό δικαστήριο είναι το κείμενο της εν λόγω αποφάσεως.

- 96 Πάντως, τονίζεται ότι, για ένα εθνικό δικαστήριο, η αιτιολογία που περιλαμβάνεται σε απόφαση για τη διενέργεια ελέγχου είναι λυσιτελής μόνον ως στοιχείο εκτιμήσεως, βάσει του οποίου το δικαστήριο αυτό μπορεί να σχηματίσει την πεποίθηση ότι το αιτούμενο μέτρο εξαναγκασμού δεν είναι ούτε αυθαίρετο ούτε δυσανάλογο σε σχέση με το αντικείμενο του ελέγχου. Η εξέταση των απαιτήσεων που πρέπει να πληροί η αιτιολογία κάθε αποφάσεως της Επιτροπής επιτάσσουσας τη διενέργεια ελέγχου, όπως καθορίζονται στο άρθρο 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17, εμπίπτει, πράγματι, στην αποκλειστική αρμοδιότητα των κοινοτικών δικαιοδοτικών οργάνων.

- 97 Μολονότι τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνονται στην ίδια την απόφαση για τη διενέργεια ελέγχου, μεταξύ άλλων δυνάμει του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17, αντιστοιχούν, εν μέρει, στα πληροφοριακά στοιχεία που πρέπει να κοινοποιούνται στο αρμόδιο εθνικό δικαστήριο, ώστε να μπορεί να ασκήσει τον έλεγχό του, τα πληροφοριακά αυτά στοιχεία μπορούν να προκύπτουν και από άλλες πηγές.
- 98 Συναφώς, το κοινοτικό δίκαιο δεν επιβάλλει κανέναν ιδιαίτερο τύπο στην κοινοποίηση των πληροφοριακών στοιχείων στο αρμόδιο εθνικό δικαστήριο και, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα ασκήσεως του ελέγχου που ανατίθεται στο δικαστήριο αυτό, τα πληροφοριακά αυτά στοιχεία μπορούν να προκύπτουν τόσο από την ίδια την απόφαση για τη διενέργεια ελέγχου όσο και από την αίτηση που έχει υποβληθεί στις εθνικές αρχές, κατ' εφαρμογή του άρθρου 14, παράγραφος 6, του κανονισμού 17, ή ακόμη και από την προφορική έστω απάντηση σε ερώτημα του δικαστηρίου αυτού.
- 99 Λαμβανομένων υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, στα υποβληθέντα ερωτήματα πρέπει να δοθεί η εξής απάντηση:

— Δυνάμει της γενικής αρχής του κοινοτικού δικαίου που επιτάσσει την προστασία από τις αυθαίρετες ή δυσαναλόγως επαχθείς παρεμβάσεις της δημόσιας αρχής στη σφαίρα της ιδιωτικής δραστηριότητας ενός φυσικού ή νομικού προσώπου, το εθνικό δικαστήριο που είναι αρμόδιο δυνάμει του εσωτερικού δικαίου να παρέχει άδεια για επί τόπου έρευνες και κατασχέσεις στους χώρους των επιχειρήσεων, οι οποίες ειμάζεται ότι έχουν παραβεί τους κανόνες του ανταγωνισμού, υποχρεούται να εξετάζει αν τα μέτρα εξαναγκασμού, που ζητούνται κατόπιν αιτήσεως αρωγής υποβληθείσας από την Επιτροπή κατ' εφαρμογή του άρθρου 14, παράγραφος 6, του κανονισμού 17, δεν είναι αυθαίρετα ή δυσαναλόγως επαχθή σε σχέση με το αντικείμενο του διαταχθέντος ελέγχου. Με την επιφύλαξη της εφαρμογής των διατάξεων του εσωτερικού δικαίου που διέπουν

την εφαρμογή των μέτρων εξαναγκασμού, το κοινοτικό δίκαιο απαγορεύει στο εθνικό δικαστήριο, κατά την άσκηση του ελέγχου του βασίμου των εν λόγω μέτρων, να βαίνει πέραν αυτού που απαιτείται από την προαναφερθείσα γενική αρχή.

- Το κοινοτικό δίκαιο υποχρεώνει την Επιτροπή να μεριμνά ώστε το εν λόγω δικαστήριο να διαθέτει όλα τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για να μπορεί να ασκεί τον έλεγχο που του ανατίθεται. Συναφώς, στα πληροφοριακά στοιχεία που παρέχει η Επιτροπή πρέπει, κατ' αρχή, να περιλαμβάνονται:

- περιγραφή των ουσιωδών χαρακτηριστικών της εικαζομένης παραβάσεως, δηλαδή τουλάχιστον να αναφέρεται η τεκμαιρομένη σχετική αγορά και η φύση των εικαζομένων περιορισμών του ανταγωνισμού·

- διευκρινίσεις ως προς τον τρόπο με τον οποίο η επιχείρηση, την οποία αφορούν τα μέτρα εξαναγκασμού, τεκμαίρεται ότι ενέχεται στην προαναφερθείσα παράβαση·

- διευκρινίσεις από τις οποίες προκύπτει εμπεριστατωμένα ότι η Επιτροπή διαθέτει σοβαρά πληροφοριακά στοιχεία και σοβαρές ενδείξεις που της δημιουργούν την υπόνοια ότι η οικεία επιχείρηση έχει διαπράξει την παράβαση αυτή·

- την κατά το δυνατόν ακριβέστερη περιγραφή του αντικείμενου της έρευνας και των στοιχείων που πρέπει να αποτελέσουν το αντικείμενο του ελέγχου, καθώς και των εξουσιών που ανατίθενται στους κοινοτικούς υπαλλήλους που είναι εντεταλμένοι με την έρευνα, και,

- στην περίπτωση που η Επιτροπή ζητήσει προληπτικώς τη συνδρομή των εθνικών αρχών, προκειμένου να κάμψει την ενδεχόμενη άρνηση της οικείας επιχειρήσεως, διευκρινίσεις βάσει των οποίων το εν λόγω εθνικό δικαστήριο μπορεί να σχηματίσει την πεποίθηση ότι, αν δεν επιτρέψει προληπτικώς τα μέτρα εξαναγκασμού, η απόδειξη της παραβάσεως θα ματαιωθεί ή θα καταστεί πολύ δυσχερής.

- Αντιθέτως, το εθνικό δικαστήριο δεν μπορεί να απαιτεί να του διαβιβάζονται τα στοιχεία και οι ενδείξεις που περιλαμβάνονται στον φάκελο της Επιτροπής και επί των οποίων βασίζονται οι υπόνοιες της Επιτροπής.

- Όταν το εν λόγω δικαστήριο κρίνει ότι τα κοινοποιηθέντα από την Επιτροπή πληροφοριακά στοιχεία δεν πληρούν τις προαναφερθείσες απαιτήσεις, δεν μπορεί, χωρίς να παραβεί τα άρθρα 14, παράγραφος 6, του κανονισμού 17 και 5 της Συνθήκης, απλώς να απορρίψει την αίτηση που του έχει υποβληθεί. Στην περίπτωση αυτή, το δικαστήριο αυτό υποχρεούται να πληροφορήσει το συντομότερο δυνατόν την Επιτροπή ή την εθνική αρχή που έχει προσφύγει ενώπιόν του τη αιτήσει της Επιτροπής για τις δυσχέρειες που αντιμετωπίζει ζητώντας, ενδεχομένως, διευκρινίσεις βάσει των οποίων θα μπορέσει να ασκήσει τον έλεγχο που του έχει ανατεθεί. Μόνον εφόσον του δοθούν οι ενδεχόμενες αυτές διευκρινίσεις ή η Επιτροπή δεν δώσει συνέχεια στο αίτημά του, το αρμόδιο εθνικό δικαστήριο μπορεί βεβαίως να αρνηθεί να χορηγήσει τη ζητηθείσα συνδρομή, αν δεν μπορεί, ενόψει των πληροφοριακών στοιχείων που διαθέτει, να κρίνει ότι τα μελετώμενα μέτρα εξαναγκασμού δεν είναι αυθαίρετα ή δυσανάλογα σε σχέση με το αντικείμενο του ελέγχου.

- Τα πληροφοριακά στοιχεία που πρέπει να παράσχει η Επιτροπή στο εν λόγω εθνικό δικαστήριο μπορούν να προκύπτουν τόσο από την ίδια την απόφαση για τη διενέργεια ελέγχου όσο και από την απευθυνθείσα στις εθνικές αρχές αίτηση κατ' εφαρμογή του άρθρου 14, παράγραφος 6, του κανονισμού 17, ή ακόμη και από την προφορική έστω απάντηση σε ερώτημα του δικαστηρίου αυτού.

Επί των δικαστικών εξόδων

100 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Γαλλική, η Γερμανική, η Ελληνική και η Ιταλική Κυβέρνηση, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και η Νορβηγική Κυβέρνηση, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπόδιοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε με απόφαση της 7ης Μαρτίου 2000 το Cour de cassation, αποφαινεται:

- 1) Δυνάμει της γενικής αρχής του κοινοτικού δικαίου που επιτάσσει την προστασία από τις αυθαίρετες ή δυσαναλόγως επαχθείς παρεμβάσεις της δημόσιας αρχής στη σφαίρα της ιδιωτικής δραστηριότητας ενός φυσικού ή νομικού προσώπου, το εθνικό δικαστήριο που είναι αρμόδιο δυνάμει του εσωτερικού δικαίου να παρέχει άδεια για επί τόπου έρευνες και κατασχέσεις στους χώρους των επιχειρήσεων, οι οποίες εικάζεται ότι έχουν παραβεί τους κανόνες του ανταγωνισμού, υποχρεούται να εξετάζει αν τα μέτρα εξαναγκασμού, που ζητούνται κατόπιν αιτήσεως αρρώγης υποβληθείσας από την

Επιτροπή κατ' εφαρμογή του άρθρου 14, παράγραφος 6, του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης, δεν είναι αυθαίρετα ή δυσαναλόγως επαχθή σε σχέση με το αντικείμενο του διαταχθέντος ελέγχου. Με την επιφύλαξη της εφαρμογής των διατάξεων του εσωτερικού δικαίου που διέπουν την εφαρμογή των μέτρων εξαναγκασμού, το κοινοτικό δίκαιο απαγορεύει στο εθνικό δικαστήριο, κατά την άσκηση του ελέγχου του βασιμίου των εν λόγω μέτρων, να βαίνει πέραν αυτού που απαιτείται από την προαναφερθείσα γενική αρχή.

- 2) Το κοινοτικό δίκαιο υποχρεώνει την Επιτροπή να μεριμνά ώστε το εν λόγω δικαστήριο να διαθέτει όλα τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για να μπορεί να ασκεί τον έλεγχο που του ανατίθεται. Συναφώς, στα πληροφοριακά στοιχεία που παρέχει η Επιτροπή πρέπει, κατ' αρχή, να περιλαμβάνονται:

- περιγραφή των ουσιωδών χαρακτηριστικών της εικαζομένης παραβάσεως, δηλαδή τουλάχιστον να αναφέρεται η τεκμαιρομένη σχετική αγορά και η φύση των εικαζομένων περιορισμών του ανταγωνισμού·
- διευκρινίσεις ως προς τον τρόπο με τον οποίο η επιχείρηση, την οποία αφορούν τα μέτρα εξαναγκασμού, τεκμαίρεται ότι ενέχεται στην προαναφερθείσα παράβαση·
- διευκρινίσεις από τις οποίες προκύπτει εμπειριστατωμένα ότι η Επιτροπή διαθέτει σοβαρά πληροφοριακά στοιχεία και σοβαρές ενδείξεις που της δημιουργούν την υπόνοια ότι η οικεία επιχείρηση έχει διαπράξει την παράβαση αυτή·

- την κατά το δυνατόν ακριβέστερη περιγραφή του αντικείμενου της έρευνας και των στοιχείων που πρέπει να αποτελέσουν το αντικείμενο του ελέγχου, καθώς και των εξουσιών που ανατίθενται στους κοινοτικούς υπαλλήλους που είναι εντεταλμένοι με την έρευνα, και,

 - στην περίπτωση που η Επιτροπή ζητήσει προληπτικώς τη συνδρομή των εθνικών αρχών, προκειμένου να κάμψει την ενδεχόμενη άρνηση της οικείας επιχειρήσεως, διευκρινίσεις βάσει των οποίων το εν λόγω εθνικό δικαστήριο μπορεί να σχηματίσει την πεποίθηση ότι, αν δεν επιτρέψει προληπτικώς τα μέτρα εξαναγκασμού, η απόδειξη της παραβάσεως θα ματαιωθεί ή θα καταστεί πολύ δυσχερής.
- 3) Αντιθέτως, το εθνικό δικαστήριο δεν μπορεί να απαιτεί να του διαβιβάζονται τα στοιχεία και οι ενδείξεις που περιλαμβάνονται στον φάκελο της Επιτροπής και επί των οποίων βασίζονται οι υπόνοιες της Επιτροπής.
- 4) Όταν το εν λόγω δικαστήριο κρίνει ότι τα κοινοποιηθέντα από την Επιτροπή πληροφοριακά στοιχεία δεν πληρούν τις προαναφερθείσες στο σημείο 2 του παρόντος διατακτικού απαιτήσεις, δεν μπορεί, χωρίς να παραβεί τα άρθρα 14, παράγραφος 6, του κανονισμού 17 και 5 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 10 ΕΚ), απλώς να απορρίψει την αίτηση που του έχει υποβληθεί. Στην περίπτωση αυτή, το δικαστήριο αυτό υποχρεούται να πληροφορήσει το συντομότερο δυνατόν την Επιτροπή ή την εθνική αρχή που έχει προσφύγει ενώπιόν του τη αιτήση της Επιτροπής για τις δυσχέρειες που αντιμετωπίζει ζητώντας, ενδεχομένως, διευκρινίσεις βάσει των οποίων θα μπορούσε να ασκήσει τον έλεγχο που του έχει ανατεθεί. Μόνον εφόσον του δοθούν οι ενδεχόμενες αυτές διευκρινίσεις ή η Επιτροπή δεν δώσει συνέχεια στο αίτημά του, το αρμόδιο εθνικό δικαστήριο μπορεί βασίμως να αρνηθεί να χορηγήσει τη ζητηθείσα συνδρομή, αν δεν μπορεί, ενόψει των πληροφοριακών στοιχείων που διαθέτει, να κρίνει ότι τα μελετώμενα μέτρα εξαναγκασμού δεν είναι αυθαίρετα ή δυσανάλογα σε σχέση με το αντικείμενο του ελέγχου.

- 5) Τα πληροφοριακά στοιχεία που πρέπει να παράσχει η Επιτροπή στο εν λόγω εθνικό δικαστήριο μπορούν να προκύπτουν τόσο από την ίδια την απόφαση για τη διενέργεια ελέγχου όσο και από την απευθυνθείσα στις εθνικές αρχές αίτηση κατ' εφαρμογή του άρθρου 14, παράγραφος 6, του κανονισμού 17, ή ακόμη και από την προφορική έστω απάντηση σε ερώτημα του δικαστηρίου αυτού.

Rodríguez Iglesias	Puissochet	Wathelet
Schintgen		Gulmann
Edward	La Pergola	Jann
Σκουρής		Macken
Colneric	von Bahr	Cunha Rodrigues

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 22 Οκτωβρίου 2002.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

R. Grass

G. C. Rodríguez Iglesias